

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
DEPARTAMENTUL DE ISTORIE MODERNĂ, ARHIVISTICĂ ȘI ETNOLOGIE

Anul universitar 2023-2024

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea /Departamentul	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie Modernă, Arhivistică și Etnologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie și studii culturale
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii/Calificarea	Istoria și socio-antropologia epocii moderne

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Modernizarea economică a Imperiului Habsburgic (1750-1914)						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. univ.dr. Iosif Marin Balog						
2.3. Titularul activităților de seminar sau laborator	-----						
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare ¹	E	2.7. Regimul disciplinei ²	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Nr. de ore pe săptămână	2	Din care 3.2. curs	2	Din care 3.3. seminar/ laborator	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	Din care 3.5. curs	24	Din care 3.6. seminar/ laborator	0
Distribuția fondului de timp ore convenționale 7 credite * 25 ore = 175					Ore
Timp didactic					24
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					45
Analize, comentarii, opinii referitoare la suportul de curs sau la prezentările colegilor					42
Pregătire temă individuală					45
Tutoriat și consultații					6
Sintetizare și recapitulare finală în vederea examinării					9
Examinări					2

¹ Tipul de evaluare: E – examen, VP – verificare pe parcurs, C - colocviu

² Regimul disciplinei: **OB** - obligatorie, **OP** - opțională, **F**- facultativă

Alte activități:	-
3.7. Total ore studiu individual	151
3.8. Total ore pe semestru	175
3.9. Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu internet și aparatură de videoproiecție
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	--

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Competențe profesionale: 4 credite - competențe de a realiza cercetări în domeniul istoriei, sociologiei și antropologiei - abilități în realizarea cercetărilor de teren și în arhive - acumularea de cunoștințe cu privire la cele mai noi evoluții istoriografice în domeniu pe plan internațional și național; - aprofundarea cunoștințelor privind istoria economică și socială a Imperiului Habsburgic în epoca modernă; - capacitatea de înțelegere și adaptare critică a paradigmelor teoretice și metodologice internaționale în studiul istoriei Imperiului Habsburgic și a Transilvaniei; - capacitatea de cercetare și redactare a lucrărilor științifice în domeniul istoriei/istoriei economice.
Competențe Transversal	<ul style="list-style-type: none"> • Competențe transversale: 3 credite - abilitatea de a cerceta, analiza și interpreta teme umaniste; - abilitatea de a-și planifica dezvoltarea carierei profesionale (doctorat, proiecte postdoctorale, de cercetare și relații publice etc.); - abilitatea de a deveni formator pentru formarea inițială (profesor în învățământul preuniversitar și în cel superior); - abilitatea de a utiliza calculatorul pentru cercetarea, analiza și interpretarea temelor umaniste; - abilitatea de a comunica.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> - înțelegerea noțiunii de modernizare, modernizare economică, dezvoltare-creștere economică; - încadrarea fenomenului de modernizare economică a Imperiului Habsburgic în contextul istoriei Europei Centrale; - cunoașterea și înțelegerea factorilor economici care au influențat evoluția istoriei Imperiului Habsburgic în perioada 1750-1914; - înțelegerea rolului economiei în procesul de modernizare a spațiului central european. - cunoașterea rolului și locului provinciei Transilvania în spațiul economic al Monarhiei Dunărene.
--	---

7.2. Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> - analiza unei societăți în procesul schimbării, din perspectiva rolului economicului - recunoașterea legăturii directe dintre economie și modernizare -recunoașterea rolului jucat de economie în evoluția unei societăți -realizarea de analize comparative între diferitele regiuni ale Imperiului, între imperiu și celelalte mari puteri și între imperiu și statele mici din Europa de sud - est, inclusiv România - Îmbunătățirea abilităților de comunicare (scrisă și orală), interpretare, analiză, evaluare și autoevaluare.
--------------------------	---

8. Conținuturi

Curs	Metode didactice
1. Istoria economică a Imperiului Habsburgic. Incursiuni istoriografice	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
2. Teoriile modernizării ca instrument de analiză în istoria economică. Aplicabilitate și studii de caz	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
3. Economia Imperiului Habsburgic în secolul al XVIII-lea. Politici economice și de stat: mercantilismul și cameralismul.	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
4. Economia Imperiului Habsburgic în prima jumătate a secolului al XIX-lea: crize suprapuse, stagnare și progres limitat	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
5. Principalele caracteristici ale politicilor economice austriece: „modelul austriac”	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
6. Rolul statului în modernizarea Imperiului Habsburgic: Birocrație, fiscalitate, politici monetare.	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
7. Capitalul străin, construcțiile feroviare și aportul lor la modernizare și integrare regională	Dezbaterea, Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
8. Dualismul economic austro-ungar: convergențe și asperități	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
9. Imperiul Habsburgic în preajma Primului Război Mondial: un bilanț economic	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
10. Cauzele economice ale prăbușirii Monarhiei Austro-Ungare	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
11. Locul și rolul economic al Transilvaniei în Monarhia Habsburgică	Prelegerea, conversația euristică, problematizarea
12. Monarhia Dunăreană – fin-de-siècle. Urbanizare, standard de viață, consum, modă, loisir. Între arhaic și modern	Dezbaterea, conversația euristică, problematizarea

Bibliografie generală:

1. *** *Monarhia Habsburgică (1848-1918). Vol. I. Dezvoltarea economică. Administrația și sistemul juridic, forța armată.* Coordonarea ediției românești: Rudolf Gräf. Traducere de Loránd Mádly, Nicolae Teșculă, Iosif Marin Balog: Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2019, 462 p.
2. BALOG, Iosif Marin, *Dilemele modernizării. Economie și societate în Transilvania 1850-1875*, Editura International Book Access, Cluj-Napoca, 2007, 360 p. (disponibilă și PDF pe site-ul BCU).
3. BALOG, Iosif Marin, *Politica fiscală a Vienei în Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea: între centralism birocratic și modernizare regională*, în: Teodor Pavel, Marin Iosif Balog, (coord.) *Opțiuni democratice la popoarele central-est europene în secolul al XIX-lea*, Cluj-Napoca, 2006, p. 212-241.
4. BERENGER, Jean, *Istoria Imperiului Habsburgilor*, București, 2000.

5. BEREND I., G. Ránki, *Economic Development in East Central Europe in the Nineteenth and Twentieth Centuries*, New York, 1974.
6. GERSCHENKRON, Alexander, *Economic Backwardness in Historical Perspective*, Cambridge, Massachusetts, 1966, pp. 6-37.
7. GERSCHENKRON, Alexander. *An Economic Spurt that Failed. Four Lectures in Austrian History*, Princeton, Princeton University Press, 1977.
8. GOOD, David, *The economic Rise of the Habsburg Empire 1750-1914*, California Press, 1984.
9. GOOD, F. David, *Economic Integration and Regional Development in Austria-Hungary 1867-1913*, in: BAIROCH Paul (ed), *Disparities in Economic Development since the Industrial Revolution*, London, Macmillan, 1981, pp. 137-150.
10. GOOD, F. David, *Modern Economic Growth in the Habsburg Monarchy*, in: „East Central Europe” (ECE), 2, 1980, pp. 248-268.
11. JÀSZI, Oscar, *The Dissolution of the Habsburg Monarchy*, Chicago, University of Chicago Press, ed.3, 1964, pp.100-102; 163-169; 189-194; 442-450.
12. KOMLOS, John, (Ed) *Economic Development In the Habsburg Monarchy in the 19th century*, New York, 1983. (BCU 618860)
13. LUMPERDEAN, Ioan, Gräf, Rudolf, *Dualismul austro-ungar: realități, disparități și asperități economice*, în vol. *Călător prin istorie. Omagiu profesorului Liviu Maior la împlinirea vârstei de 70 de ani*, (coord.) Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2010, p. 149-166.
14. MATIS, Herbert, *Proto-Industrialization, Industrialization and Economic Development in the Habsburg Monarchy: a Commentary*, in: „East Central Europe” (ECE), 7, 1980, pp. 269-278.
15. MATHIAS, Peter and Sidney Pollard, (ed.), *The Cambridge Economic History of Europe, vol. VIII*, Cambridge University Press, 1989.
16. NAGY, Róbert, *Capitalul, forță a transformării. Rolul capitalului german în industrializarea Transilvaniei (1880-1918)*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2011, p. 101-118.
17. ROSTOW, W. W., *The Stages of Economic Growth. A Non- Communist Manifesto*, Cambridge University Press, 1960.
18. SKED, Alan, *The Decline and Fall of the Habsburg Empire 1815-1918*, New York, Dorset Press, 1991, pp. 157-167; 198-208.
19. SANDGRUBER, Roman, *Die Anfänge der Konsumgesellschaft: Konsumverbrauch Lebensstandard und Alltagskultur in Österreich im 18. und 19. Jahrhundert*, Wien, 1982, 468 pp.
20. SZABO, A. J., *Cameralism, Josephinism and Enlighthenment: The Dynamic of Reforms in the Habsburg Monarchy 1740-1792*, in „Austrian History Yearbook”, 49, 2018, p. 1-14.
21. TREMMEL, Franz, *Wirtschafts- und Sozialgeschichte Österreichs. Von den Anfängen bis 1955*,

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este elaborat pe baza literaturii de specialitate relevantă în domeniu și coroborat cu așteptarea celor ce au în vedere cunoașterea trecutului economic și social în spațiul Central European, a beneficiarilor educației pentru eficientizarea învățării active.

9. Evaluare

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	a) 1 referat științific	Referat științific, plus Prezență activă la activitățile didactice.	50%
	b) Examen scris la sfârșitul semestrului	Evaluare scrisă	50%

10.6. Standard minim de performanță

• Media aritmetică a tuturor notelor trebuie sa fie minim 5.

Data completării: 22.01. 2024

Semnătura titularului de curs:
Lect. univ.dr. Iosif Marin Balog

Data avizării in catedră:

Semnătura Șefului de catedră/departament:
Prof. univ. dr. Sorin Mitu

